

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств міського господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор Центру ПО і ЗН
(за належністю напрямку спеціальності)

(підпис)

(Ачкасов А..Є.)
(ПІБ)

“ 16 ”

”

2014 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**7.3 ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ
ПІДПРИЄМСТВ**

галузь знань 0305 Економіка і підприємництво

спеціальність 7.030504 Економіка підприємства

центр післядипломної освіти і заочного навчання

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» для студентів за спеціальністю 7.030504 – «Економіка підприємства»

Розробники: Пушкар Т. А. , к.е.н., доц., доцент кафедри ЕПМГ

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри _____ (А.Є.Ачкасов)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (А.Є.Ачкасов)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.

Методист НМВ _____ (підпис) (_____ (ПІБ) " 16 " листопада 2014 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Пушкар Т. А. , 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		-	2-й
		Семестр(и)	
		-	2-й
Загальна кількість годин – 144	Галузь знань 0305 – Економіка і підприємництво	Лекції:	
Модулів – 1		- год.	12 год.
		Практичні, семінарські:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		- год.	8 год.
		Лабораторні:	
		- год.	- год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – - самостійної роботи студента – -	Спеціальність: 7.030504 – Економіка підприємства	Самостійна робота:	
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) Контрольна робота «Формування і розвиток об’єднань підприємств»		- год.	124 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	18 год.
		Вид контролю:	
		-	екзамен

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить:

для заочної форми навчання – 11 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – засвоєння знань з економіки, організації та ефективності господарювання об'єднань підприємств

Завдання – вивчення теоретичних засад економіки та організації функціонування інтегрованих структур - об'єднань підприємств, набуття навичок аналізу організаційних резервів підвищення ефективності господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- види і форми об'єднань підприємств;
- організаційно-економічні основи їх функціонування;
- особливості функціонування видів підприємств, їх переваги;
- управлінські структури об'єднань підприємств;
- принципи фінансування об'єднань підприємств;
- формування транснаціональних корпорацій і транснаціональних альянсів в умовах глобалізації.

вміти:

- отримувати інформацію щодо доцільності створення і участі різних формах об'єднань підприємств;
- розробляти плани розвитку підприємства, враховуючи їх участь у об'єднаннях підприємств;
- виконувати оцінку економічної ролі об'єднань підприємств;
- оцінювати економічну ефективність спеціалізації у об'єднаннях підприємств;
- оцінювати вплив утворення різних видів об'єднань підприємств (холдингів, корпорацій, концернів, консорціумів) у період реформування економіки на вирішення внутрішньоорганізаційних завдань.

мати компетенції:

- використовувати нормативно-правові матеріали для вирішення питань доцільності участі підприємств у об'єднаннях;
- мати певних досвід з формування організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств;
- виконувати розрахунки при підготовці проектів входження або утворення об'єднань підприємств;
- мати певний досвід з оцінки перспектив участі українських підприємств у транснаціональних об'єднаннях і альянсах.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Змістовий модуль 1. Особливості організації, управління і регулювання діяльності об'єднань підприємств

Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання

Організаційно-правові форми підприємництва. Економічна роль об'єднань підприємств. Корпоративна форма організації бізнесу. Основні завдання об'єднання підприємств. Принципи утворення господарських об'єднань. Повне товариство. Командитне товариство. Товариство з додатковою

відповідальністю. Товариство з обмеженою відповідальністю. Корпорація. Господарське об'єднання. Державне (комунальне) господарське об'єднання. Асоціація. Консорціум. Концерн. Промислово – фінансова група. Холдинг. Проблеми розвитку корпоративного бізнесу в Україні.

Тема 2. Спеціалізація і кооперування підприємств об'єднання

Форми й показники спеціалізації. Спеціалізація промисловості. Спеціалізація підприємств. Спеціалізація всередині підприємств. Профільна продукція. Стандартизація та уніфікація як напрями розвитку спеціалізації. Економічна ефективність спеціалізованих підприємств; рівень спеціалізації. Кооперування як форма тривалих виробничих зв'язків між підприємствами, які спільно виготовляють певну продукцію. Форми й види кооперування. Процеси кооперування. Показники кооперування. Розробка планів кооперування. Основні сфери та форми інтеграції великих і малих підприємств: субпідряд, франчайзинг, лізинг, венчурне фінансування, інтрапренерство.

Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств

Регулювання корпорації підприємств. Організаційно-управлінська база функціонування корпорацій. Органи державного регулювання корпоративного сектора. Роль і функції Комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Регулювання українських корпоративних моделей. Нормативна база функціонування державного корпоративного сектора. Суб'єкти управління державними підприємствами й корпоративними правами. Уповноважені особи в структурі управління державними корпоративними правами. Державне і наддержавне регулювання діяльності ТНК.

Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств

Завдання та особливості створення холдингів. Функції холдингової компанії. Диверсифікований портфель холдингу. Синергетичний портфель холдингу. Переваги та недоліки функціонування холдингових компаній. Типи холдингових компаній та їх особливості. Портфельний холдинг; інвестиційний холдинг; портфельно-інвестиційний холдинг. Чисті, змішані та проміжні холдинги.

Особливості розвитку холдингових відносин у США. Закон про банківські холдинги. Регулювання діяльності холдингових компаній у Німеччині, Великобританії та Франції. Функціонування холдингів в Японії. Формування державних холдингових компаній у різних країнах. Оцінка результатів діяльності холдингових компаній та їхньої ефективності як механізму управління держсектором.

Вплив утворення холдингів у період реформування економіки на вирішення внутрішньоорганізаційних та загальнодержавних завдань. Особливості створення холдингових груп в Україні. Проблеми реорганізації, злиття та приєднання суб'єктів господарювання.

Тема 5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств

Основні елементи організаційної структури управління. Характеристика організаційної структури об'єднань підприємств. Чинники, що впливають на

процес вибору організаційно-управлінської структури об'єднань підприємств. Вимоги щодо організаційної структури об'єднань підприємств.

Класифікація організаційних структур. Класифікація комбінованих організаційних структур: лінійна; функціональна; лінійно-функціональна; лінійно-штабна структура управління об'єднанням підприємств. Дивізійна організаційна структура управління об'єднанням підприємств та її різновиди. Адаптивні структури управління: проектні, матричні, програмно-цільові, координаційні.

Тема 6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств

Організація внутрішньої системи управління. Регулювання основних організаційно-економічних відносин. Регулювання господарсько-організаційних структур. Регулювання руху акціонерного капіталу. Регулювання фондів акціонерного товариства. Регулювання праці персоналу. Регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Регулювання інформаційного поля та комерційної таємниці. Регулювання договірної роботи. Регулювання доходів. Регулювання оплати праці. Регулювання інших видів стимулювання працівників.

Змістовий модуль 2. Інноваційна діяльність, фінансування, організація, правове забезпечення діяльності об'єднань підприємств

Тема 7. Організація циклу «дослідження - виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах

Форми організації інноваційного процесу. Внутрішньофірмові форми організації інноваційного процесу. Організаційні форми зв'язку науки з виробництвом. Організація пошукових і прикладних науково-дослідних робіт. Організація дослідно-конструкторських та проектно-конструкторських робіт. Організація процесу впровадження нововведень у виробництво і виходу на ринок. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень. Інноваційна політика об'єднань підприємств.

Тема 8. Фінансування об'єднань підприємств

Середовище фінансової діяльності об'єднань підприємств. Внутрішня фінансова структура об'єднань підприємств. Теоретичні аспекти фінансової діяльності об'єднань підприємств. Деякі проблеми фінансів об'єднань підприємств.

Тема 9. Особливості діяльності промислово-фінансових груп

Сутність промислово-фінансових груп. Закономірності розвитку ПФГ. Типи промислово-фінансових груп. Управління діяльністю промислово-фінансових груп. Обмеження на участь у ПФГ. Сучасний стан розвитку промислово-фінансових груп.

Тема 10. Глобалізація ринків та транснаціональні корпорації (ТНК)

Транснаціональний капітал і форми підприємництва. Економічна природа ТНК. Економічний механізм діяльності ТНК. Фінанси ТНК. Формування та реалізація стратегії ТНК. Наддержавне регулювання діяльності ТНК.

Тема 11. Транснаціональні альянси

Фактори і мотиви розвитку транснаціональних альянсів. Джерела розвитку транснаціональних альянсів. Форми транснаціональних альянсів. Переваги створення транснаціональних альянсів.

Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ (семестр 2)										
Змістовий модуль 1. Особливості організації, управління і регулювання діяльності об'єднань підприємств										
Тема 1.						11	2	-	-	9
Тема 2.						10	1	-	-	9
Тема 3.						10	1	-	-	9
Тема 4.						10	2	-	-	8
Тема 5.						11	-	-	2	9
Тема 6.						11	-	-	2	9
Разом за ЗМ 1						63	6	-	4	53
Змістовий модуль 2. Інноваційна діяльність, фінансування, організація, правове забезпечення діяльності об'єднань підприємств										
Тема 7.						13	-	-	2	11
Тема 8.						13	-	-	2	11
Тема 9.						13	2	-	-	11
Тема 10.						12	2	-	-	10
Тема 11.						12	2	-	-	10
Разом за ЗМ 2						63	6	-	4	53
Контрольна робота «Формування і розвиток об'єднань підприємств»										
КОНТРОЛЬНА РОБОТА		-	-	-		18	-	-	-	18
Усього годин						144	12		8	124

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств	-	2
2	Тема 6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств	-	2
3	Тема 7. Організація циклу «дослідження - виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах	-	2
4	Тема 8. Фінансування об'єднань підприємств	-	2
Разом		-	8

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання	-	9
2	Тема 2. Спеціалізація і кооперування підприємств об'єднання	-	9
3	Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств	-	9
4	Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств	-	8
5	Тема 5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств	-	9
6	Тема 6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств	-	9
7	Тема 7. Організація циклу «дослідження - виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах	-	11
8	Тема 8. Фінансування об'єднань підприємств	-	11
9	Тема 9. Особливості діяльності промислово-фінансових груп	-	11
10	Тема 10. Глобалізація ринків та транснаціональні корпорації (ТНК)	-	10
11	Тема 11. Транснаціональні альянси	-	10
	Контрольна робота		18
	Разом	-	124

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Контрольна робота «Формування і розвиток об'єднань підприємств»

Виконання контрольної роботи є одним із етапів вивчення курсу «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств». Мета контрольної роботи – закріплення та поглиблення теоретичних знань, здобутих при вивченні дисципліни, формування практичних навичок у прийнятті господарських рішень.

Контрольна робота складається з наступних елементів: зміст (план роботи), вступ, розділи основної частини, висновки, список використаних джерел. Завдання на контрольну роботу за 25 варіантами по п'ять теоретичних питань у кожному варіанті. Обсяг контрольної роботи – 12-14 аркушів друкованого тексту.

10. Методи навчання

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. При цьому використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Виконання вправ. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Контрольні роботи. Тестування. Практична перевірка умінь і навичок. Виконання вправ. Письмовий контроль (контрольна робота). Екзамен, який проводиться письмово за екзаменаційними білетами..

12. Розподіл балів, які отримують студенти

екзамен

Поточна атестація та самостійна робота			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ІЗ (контрольна робота)		
25 %	25 %	20 %	30%	100%
70%				

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	F _x
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Пушкар Т. А. Конспект лекцій з курсу «Економіка й організація діяльності об'єднань підприємств» (для студентів 6 курсу заочної форми навчання і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства») / Т. А. Пушкар, В. Г. Федорова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 153 с.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи і виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» (для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «спеціаліст» і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства). Укл.: Пушкар Т. А., Шокурова Н. В. – Х.: ХНАМГ, 2014. - 48 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гохан П. Слияния, поглощения и реструктуризация компаний / П. Гохан. – М.:Альпина, 2006. – 742 с.
2. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навчальний посібник. / Чепурда Л. М., Беляева С. С, Плахотнікова М. В. та ін. Під заг. ред. Л. М. Чепурди — К.: ВД «Професіонал», 2005. — 272 с.
3. Економіка підприємства та міжнародних компаній: навч. пос. / В.А Федорова, О.А. Соловійова – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 232 с.
4. Стадник, В.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства [Текст]: навч. посіб. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 327с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 – IV (з змінами і доповненнями) [вебсайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>. – Титул заголовка з екрану.
2. Цивільний Кодекс України [вебсайт]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>. – Титул заголовка з екрану.
3. Податковий кодекс України [Текст]: спеціальний випуск бухгалтерського тижневика «Дебет-кредит» від 27.12.2010 р. – К.: Новий друк, 2010. - 288 с.
4. Інноваційні стратегії управління підприємством за умов глобалізації [Текст]: монографія / М. П. Войнаренко, С. Г. Зінченко, С. М. Злепко, О. О. Тарута. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 174с.
5. Калетнік, Г. М. Фінансовий менеджмент [Текст]: навч. посіб. / Г. М. Калетнік, В. М. Ціхановська; Вінниц. нац. аграр. ун-т. - К. : Хай-Тек Прес, 2010. - 320 с.
6. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями. / Кныш М.И., Пучков В., Тютиков Ю. И. – СПб: Культ. Информ Пресс, 2002. – 212с.

15. Інформаційні ресурси

Дистанційний курс «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.030504 – Економіка підприємства) / Автор: Пушкар Т. А. // Режим доступу – <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=310>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств»

за спеціальністю підготовки 7.030504 – «Економіка підприємства»

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року